I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 31 mars 2008

om ökat administrativt samarbete vid utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster

(Text av betydelse för EES)

(2008/C 85/01)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 211, och

av följande skäl:

(1) I Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ([1]) fastställs klara skyldigheter för medlemsstaterna i fråga om samarbete mellan nationella myndigheter, och medlemsstaterna påförs ansvaret för att skapa de nödvändiga förutsättningarna för ett sådant samarbete. I skyldigheterna ingår att i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis utse en eller flera tillsynsmyndigheter som är organiserade och utrustade för att kunna fungera effektivt och utan dröjsmål behandla förfrågningar som gäller de arbets- och anställningsvillkor som omfattas av direktiv 96/71/EG.

(2) I direktiv 96/71/EG fastställs dessutom en klar skyldighet för medlemsstaterna att vidta de åtgärder som krävs för att informationen om arbets- och anställningsvillkoren ska vara allmänt tillgänglig, inte bara för utländska tjänsteleverantörer utan även för berörda utstationerade arbetstagare.

([1]) EUT L 18, 21.1.1997, s 1.

(3) Trots de förbättringar som skett när det gäller tillgång till information finns det anledning att granska medlemsstaternas sätt att genomföra och tillämpa bestämmelserna om samarbete enligt direktiv 97/71/EG ([2]). Det verkar inte vara möjligt att genomföra och tillämpa direktivet på ett tillfredsställande och korrekt sätt, eller att i praktiken efterleva det och kontrollera efterlevnaden, om denna situation inte åtgärdas ([3]).

(4) Den övervakning som inleddes genom kommissionens meddelande ”Vägledning för utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster” ([4]) visade dessutom att många medlemsstater har en benägenhet att enbart förlita sig på egna nationella åtgärder och instrument för att övervaka efterlevnaden av de arbets- och anställningsvillkor som tjänsteleverantörerna tillämpar på utstationerade arbetstagare. Denna situation kan mycket väl stå i samband med eller t.o.m. orsakas av den så gott som totala avsaknaden av administrativt samarbete, den fortfarande otillfredsställande tillgången till information och problemen med tillämpningen av lagstiftningen över gränserna ([5]).

([2]) Kommissionens arbetsdokument SEK(2006) 439 och SEC(2007) 747 samt meddelandet ”Utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster – att maximera fördelar och möjligheter och samtidigt värna om skyddet för arbetstagarna”, särskilt punkt 6. Slutsats, KOM(2007) 304 slutlig, 13.6.2007, s. 9.

([3]) Se även Europaparlamentets resolution av den 11 juli 2007, B6-0266/2007.

([4]) KOM(2006) 159 slutlig, 4.4.2006.

([5]) Meddelandet ”Utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster – att maximera fördelar och möjligheter och samtidigt värna om skyddet för arbetstagarna”, särskilt punkt 6. Slutsats, KOM(2007) 304 slutlig, 13.6.2007, s. 747, samt medföljande arbetsdokument, SEC(2007) 304.

(5) För att se till att arbets- och anställningsvillkor efterlevs [1] tillämpar myndigheterna i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls vissa kontrollåtgärder eller administrativa formaliteter på de utstationerade företagen. Det är uppenbart att det behövs förebyggande åtgärder och lämpliga påföljder för att skydda utstationerade arbetstagare. Analysen av de kontrollåtgärder som medlemsstaterna tillämpar avslöjar emellertid slående olikheter och visar att vissa eventuellt inte är proportionella och därför kanske inte förenliga med artikel 49 i fördraget, enligt EG-domstolens tolkning, eller med direktiv 96/71/EG.

(6) Legitima övervakningsbehov kan inte uppfyllas om inte medlemsstaterna förbättrar, och vid behov stärker, det samarbete de i praktiken driver med varandra och/eller om inte tillgången till information förbättras i enlighet med direktiv 96/71/EG [2].

(7) Korrekt och effektiv tillämpning och kontroll av efterlevnaden är hörnstenar i skyddet av utstationerade arbetstagares rättigheter, medan dålig kontroll av efterlevnaden undergräver effektiviteten i de gemenskapsregler som ska tillämpas på detta område. Nära samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna är därför mycket viktigt, samtidigt som även yrkesinspektionernas och arbetsmarknadsparternas betydelsefulla roll inte får åsidosättas.

(8) När det gäller utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster utgör skillnader i fråga om administrativa kulturer, strukturer och språk liksom bristen på tydligt fastställda förfaranden och tydligt identifierade aktörer stora hinder för ett effektivt samarbete mellan medlemsstaterna på detta område. Att använda ett lämpligt och välfungerande elektroniskt informationssystem som underlättar ömsesidig assistans och informationsutbyte mellan medlemsstaterna är ett mycket effektivt sätt att avlägsna många av dessa hinder och därför en förutsättning för att medlemsstaterna ska kunna driva ett nära samarbete. Ett sådant system bör ge behöriga myndigheter och andra berörda aktörer, såsom arbetsmarknadens parter, möjlighet att lätt finna sina samtalsparter i andra medlemsstater och att kommunicera på ett effektivt sätt. Ett sådant system bör även bidra till att skapa ett klimat av ömsesidigt förtroende, vilket är avgörande för att det administrativa samarbetet ska fungera effektivt.

(9) Företagen och arbetstagarna bör tillhandahållas tillgänglig, korrekt och aktuell information om de arbets- och anställningsvillkor som ska tillämpas på de utstationerade arbetstagarna i värdlandet. Detta är ett grundläggande villkor som bidrar till att förebygga konflikter, problematiska situationer och missbruk. Därför bör nödvändiga åtgärder vidtas för att se till att utstationerade arbetstagare och deras arbetsgivare har tillgång till information [3].

(10) Brådskande åtgärder krävs för att man ska kunna rätta till bristerna i genomförandet, tillämpningen och efterlevnaden av den lagstiftning som berör utstationering av arbetstagare genom att stärka det administrativa samarbetet mellan medlemsstaterna med hjälp av mer effektiva system för informationsutbyte, bättre tillgång till information och främjande av utbyte av information och goda rutiner.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

1. System för informationsutbyte

Medlemsstaterna bör vidta nödvändiga åtgärder och göra de insatser som krävs för att ta i bruk ett elektroniskt system för informationsutbyte, såsom informationssystemet för den inre marknaden (IMI) [4], och i synnerhet, i nära samarbete med kommissionens avdelningar, utveckla en specifik applikation för att stödja det nödvändiga administrativa samarbete som behövs för att förbättra det praktiska genomförandet av direktiv 96/71/EG.

Utvecklingen av ett sådant elektroniskt system för utbyte av information inom ramen för det administrativa samarbetet enligt direktiv 96/71/EG skulle innebära följande uppgifter för medlemsstaterna:

1. De bör fastställa de centrala frågor som ska omfattas av informationsutbytet och som därför bör ingå i systemet för informationsutbyte.

2. De bör fastställa de behöriga myndigheterna och, vid behov, övriga aktörer som deltar i övervakningen och kontrollen av anställningsvillkoren för utstationerade arbetstagare som omfattas av systemet för informationsutbyte.

[1] Se även Europaparlamentets resolution om betänkandet av Schroedter av den 26 oktober 2006.

[2] Detta understryks även i Europaparlamentets resolution, se särskilt punkterna 21 och 32 ff. Av svaren från det offentliga samråd som inleddes om moderniseringen av arbetsrätten, KOM(2006) 708, 22 november 2006, framgick även att majoriteten av medlemsstaterna höll med om att det finns ett behov av bättre och ökat samarbete (se KOM(2007) 627 slutlig, 24 oktober 2007 och medföljande arbetsdokument, SEC(2007) 1373).

[3] Denna fråga och behovet av åtgärder understryks även i Europaparlamentets resolution av den 11 juli 2007, se punkt 18.

[4] IMI är ett informationssystem som ska underlätta ömsesidig assistans och informationsutbyte mellan medlemsstaterna. Det erbjuder ett redskap för säkert och snabbt informationsutbyte mellan europeiska myndigheter så att de kan samarbeta effektivt trots de hinder som skillnader i språk och i administrativa förfaranden och strukturer kan utgöra. De första tillämpningarna av systemet är utformade för att betjäna det reviderade direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG) och tjänstedirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG).

3. De bör förtydliga förbindelsekontorens uppgifter.
4. De bör utreda frågan om tillräckliga garantier för skydd av personuppgifter som omfattas av informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter och, vid behov, andra berörda aktörer ([1]).

Medlemsstaterna bör på basis av resultaten av dessa preliminära kartläggningar dessutom, i samarbete med kommissionens avdelningar, bedöma och besluta om IMI erbjuder det lämpligaste stödet för det informationsutbyte som avses i artikel 4 i direktiv 96/71/EG.

Kommissionen kommer att bistå medlemsstaterna med stöd och assistans i detta sammanhang och förbinder sig till ett nära samarbete med dem för att de nödvändiga framstegen ska kunna uppnås i tid. Kommissionen kommer särskilt att bidra till och samordna arbetet inom en operativ arbetsgrupp som ska inrättas på frivillig basis, och vid behov tillhandahålla extern tekniskt stöd under den tid som den specifika applikationen utvecklas.

2. Tillgång till information

Medlemsstaterna bör öka sina insatser för att förbättra tillgången till information om de arbets- och anställningsvillkor som tjänsteleverantörerna måste tillämpa, och för att se till att deras förbindelsekontor har möjligheter att utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.

I syfte att genomföra ytterligare förbättringar när det gäller tillgång till information bör medlemsstaterna iaktta följande rekommendationer:

1. De bör undvika att endast hänvisa till eller tillhandahålla allmän information om arbetsmarknadslagstiftningen, utan i stället tydligt ange vilka arbets- och anställningsvillkor och/eller vilken del av deras (nationella och/eller regionala) lagstiftning som ska tillämpas på arbetstagare som är utstationerade på deras territorium.
2. De bör vidta nödvändiga åtgärder för att se till att det finns allmänt tillgänglig information om vilka kollektivavtal som är tillämpliga (och på vem), och vilka arbets- och anställningsvillkor som utländska tjänsteleverantörer ska tillämpa. Vid behov bör länkar till befintliga Internetsidor och andra kontakter, särskilt relevanta arbetsmarknadsparter, anges.
3. De bör se till att arbetstagare och tjänsteleverantörer har tillgång till denna information på andra språk än det nationella språket (eller språken) i det land där tjänsterna tillhandahålls.
4. De bör bättre utnyttja de möjligheter som Internet erbjuder liksom möjligheter att göra den information som läggs ut på de nationella webbplatserna mer tillgänglig och tydlig ([2]).

Medlemsstaterna bör dessutom iaktta följande:

5. De bör se till att förbindelsekontoren har möjlighet att upprätthålla en effektiv organisation och att de är utrustade med tillräckligt stor personal och andra resurser för att kunna uppfylla sina informationsskyldigheter.
6. De bör om möjligt ange en kontaktperson som är ansvarig för handläggning av informationsförfrågningar.

Kommissionen kommer även i fortsättningen av bistå medlemsstaterna på detta område, i synnerhet via den befintliga portalen på webbplatsen EUROPA med länkar till nationella webbplatser om utstationering av arbetstagare.

3. Utbyte av goda rutiner

Medlemsstaterna bör aktivt delta i en systematisk och formell process för att finna och utbyta goda rutiner på området för utstationering av arbetstagare via de samarbetsorgan som kommissionen inrättat för detta ändamål, såsom den planerade högnivåkommittén (för närmare beskrivning se bilagan).

Utfärdat i Bryssel den 31 mars 2008.

På kommissionens vägnar

Vladimír ŠPIDLA

Ledamot av kommissionen

([1]) Se även kommissionens beslut 2008/49/EG av den 12 december 2007 om genomförandet av informationssystemet för den inre marknaden (IMI) med avseende på skyddet av personuppgifter, EUT L 13, 16.1.2008, s. 18.

([2]) De nationella webbplatserna har länkar till kommissionens webbplats om utstationering av arbetstagare: http://europa.eu.int/comm/employment_social/labour_law/postingofworkers_en.htm

BILAGA

Högnivåkommitté på området för utstationering av arbetstagare (ska inrättas): Planerad roll, uppgift och ansvarsområde

Det utbyte av information som hittills ägt rum på frivillig basis inom den informella gruppen av experter från medlemsstaterna på området för utstationering av arbetstagare har visat att gruppen på ett effektivt sätt förbättrat de tillgängliga medlen för utbyte av information om arbets- och anställningsvillkor för utstationerade arbetstagare. Gruppen har dessutom försett kommissionen med värdefull information om genomförandet och tillämpningen av direktiv 96/71/EG.

För att det administrativa samarbetet ska kunna utökas måste man även utveckla effektiva metoder för att finna och utbyta goda rutiner i alla frågor som berör den korrekta tillämpningen och den konkreta kontrollen av efterlevnaden av direktiv 96/71/EG. Det blir sålunda möjligt att i hög grad förbättra det administrativa samarbetet samt förebygga konflikter och undvika det ofta använda förfarandet med tvistlösning inför domstol.

Kommissionen planerar därför i enlighet med sitt meddelande av den 13 juni 2007 att inrätta en högnivåkommitté med följande fastställda uppgifter och mål:

1. Kartlägga och utbyta erfarenheter och goda rutiner.
2. Främja utbyte av relevant information, inbegripet information om befintliga former av (bilateralt) administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och/eller arbetsmarknadens parter.
3. Granska (administrativa) frågor, problem och särskilda aspekter som rör genomförandet, tillämpningen samt efterlevnaden och kontrollen av efterlevnaden av direktiv 96/71/EG, eller de nationella genomförandeåtgärder som avser utstationering av arbetstagare.
4. Granska de problem som kan uppstå vid tillämpningen av artikel 3.10 i direktiv 96/71/EG.
5. Övervaka de framsteg som gjorts när det gäller att förbättra det administrativa samarbetet, särskilt utvecklingen av den specifika applikationen för att stödja det administrativa samarbetet och anpassningen och tillämpningen av informationssystemet för den inre marknaden (IMI) samt förbättringen av tillgången till information och, vid behov, föreslå åtgärder som bör vidtas.
6. Undersöka möjligheterna att vid behov se till att arbetstagarnas rättigheter och skydd i högre grad respekteras i praktiken.
7. Göra en djupgående utredning om problemen med tillämpningen av lagstiftningen över gränserna.

För att uppnå dessa mål bör högnivåkommittén sörja för ett nära samarbete med de offentliga myndigheter som ansvarar för kontroll av den lagstiftning i medlemsstaterna som tillämpas på utstationerade arbetstagare, exempelvis arbetsinspektionen. Den bör även i överensstämmelse med nationell lag och/eller praxis regelbundet och formellt engagera arbetsmarknadens parter, i synnerhet företrädare för arbetsmarknadens parter inom sektorer med ett stort antal utstationerade arbetstagare.

Kommissionen är beredd att inom en nära framtid anta ett kommissionsbeslut om att inrätta en högnivåkommitté. I detta beslut kommer kommitténs sammansättning, mål och arbetsmetoder att fastställas. För detta ändamål kommer kommissionen att beakta resultatet av den debatt som ska föras inom rådet på basis av denna rekommendation.